

ԽՐԱՏ ԲՈՒՈՐ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒՆ

Որովհետև Տիրոջ յանձնած մշակի գործը չկրցայ կատարել պետք եղած ձևով, թե՛ մարմնական տկարութեան եւ թե՛ ժամանակի տիրող դառնաղէտ դէպքերուն պատճառաւ, ոմանց հակառակատէր քարքին կամ անհնազանդութեան կամ այլ պատճառներու հետեւանձով, գորք քարեգործութեան մէջ ծուլացողները միշտ վարժ են պատճառաբանել, ուստի, մտածեցի եւ հնար գտայ պարտքերուս ծանր բեռը չնչին վնասումով թեթեւցնել՝ գրելով խրատական այս ամփոփ խօսքերը, որոնք քաղուած են սուրբ հայրերու աստուածագումար ժողովներու վնիոններէն:

Հաւաքեցի ամենէն աւելի կարեւորներն ու պիտանիները՝ յօգուտ ֆրիստոնեաներուն, որպէսզի եպիսկոպոսները իրենց բոլոր վիճակներուն՝ քաղաքներուն ու գիւղերուն գրեմ որկեն, քահանաները սորվին ու իրենց ժողովուրդին քարոզեն:

Արդ, անհոգ մի՛ գտնուիք գրելու եւ քարոզելու այս խօսքերը: Կրնայ ըլլալ, որ դատաստանի մեր պատիժը թեթեւնայ, նաեւ յտղները Աստուծոյ օրէնքով ու պատուիրաններով ապրին: Ո՛չ թէ անգիտակցաբար մեղանչելով՝ աջ կողմէն ձախ խոտորին, այլ ուղիղ եւ անշեղ՝ արժուական նամբով ընթանան, առանց աջ կամ ձախ շեղելու:

Յովհաննէս Երզնկացի
ԽՐԱՏ ԲՈՒՈՐ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒՆ

ԺԱՄԿՈՉ

Բարդ բառ մըն է, որ կազմուած է ժամ + կոչ բառերով եւ կը նշանակէ եկեղեցի կանչող, եկեղեցի հրաւիրող:

Վաղ ժամանակներուն, երբ եկեղեցւոյ ժամերգութիւնը պիտի սկսէր, ժամկոչը մունետիկի նման գիւղի փողոցները կը շրջէր եւ ժողովուրդը եկեղեցի կը հրաւիրէր աղօթելու համար: Ան երգածայն կը յայտարարէր ըսելով. «Ժամ է պաշտել զՏէր» (Տէրը պաշտելու ժամն է):

Հետզհետէ այս սովորութիւնը տեղի տուաւ կոչնակներու դրութեան, ժամկոչը կոչնակահարութեամբ սկըսաւ ժողովուրդը եկեղեցի հրաւիրել:

Իսկ աւելի ուշ ժամանակներուն, յատկապէս քաղաքներուն մէջ, եկեղեցւոյ զանգակատունէն սփռուող զանգին դողանջն է, որ սկսաւ ժողովուրդը եկեղեցի հրաւիրել:

Այսօր ժամկոչներուն հիմնական եւ կարեւոր պարտականութիւնն է, որոշեալ ժամուն եկեղեցւոյ զանգը զարնել, ժամատան ընդհանուր շրջապատէն ներս մաքրութեան հսկել եւ ընթացիք գործերուն սատար հանդիսանալ:

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՃՐԱԳԵՆ

Յառաջիկայ տարուան թիւին մէջ նորութիւններ պիտի ըլլան եւ նիւթերու փոփոխութիւն: Ծիսական բաժնին մէջ Ս. Պատարագի քաջատրութիւն պիտի փոխանցուի, իսկ հարցում պատասխան բաժինը պիտի յատկացուի ընթերցողներու մեզի ուղղած հարցումներուն պատասխանելը: Հետեւեցէ՛ք մեզի:



ԲՈՒ ԽՈՍԲԵՐ ԽՄ ՈՅԲԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ԸԱԽԻՆՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ՃԶ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2023 ԹԻՒ 51

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԵԱՇՆԶԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ

Ես. 38.1-8: Եբր. 1.1-14 : Ղկ. 17.1-10

ՅԻՍՈՒ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ

ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ 17. 1-10

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. «Գայթակղութիւններ անպայման, որ պիտի պատահին, բայց վա՛յ այն մարդուն, որուն ձեռքով ուրիշներ գայթակղութեան մէջ կ'իյնան: Նախընտրելի պիտի ըլլար, որ իր վզին ջաղացքի քար անցընէին եւ զինք ծովը նետէին, քան թէ այս փոքրիկներէն մէկը գայթակղեցներ: Հետեւաբար, զգուշացէ՛ք: Եթէ եղբայրդ մեղք գործէ՝ յանդիմանէ զինք, եւ եթէ զղջայ՝ ներէ իրեն: Նոյնիսկ, եթէ մէկ օրուան մէջ եօթն անգամ քեզի դէմ մեղանչէ եւ եօթն անգամ քեզի գալով ըսէ՝ կը զղջայ, պէտք է ներես իրեն»:

Առաքեալները ըսին Տիրոջ. «Աւելցո՛ւր մեր հաւատքը»:

Յիսուս ըսաւ. «Եթէ մանանեխի հատիկին չափ հաւատք ունենաք եւ ըսէք այս թթենիին, «արմատախիլ եղիր եւ ծովուն մէջ տնկուէ՛», վստահ եղէ՛ք, որ պիտի հնազանդի ձեզի»:

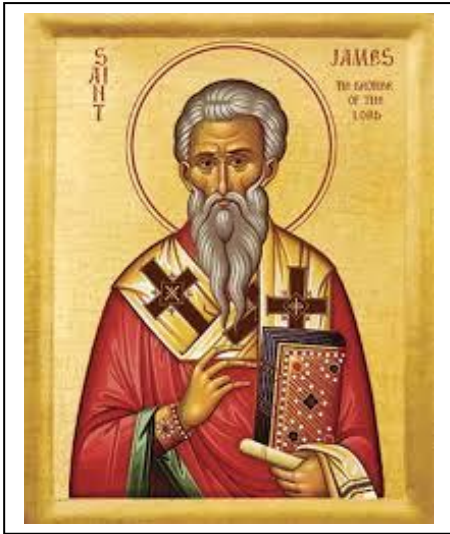
Ենթադրենք, որ ձեզմէ մէկը ծառայ մը ունի, որ հողագործ է կամ հովիտ: Երբ ծառան դաշտէն դառնայ եւ տուն մտնէ, տէրը իրեն կ'ըսէ՞. «Անմիջապէս գնա՛, ճաշդ կեր»: Բնականաբար՝ ո՛չ: Ընդհակառակը, անոր կ'ըսէ. «Ընթրիքս պատրաստէ՛ եւ գոգնոցդ կապելով սպասարկէ՛ ինձի, մինչեւ ընթրիքս վերջացնեմ, անկէ ետք կրնաս ուտել ու խմել»: Կը կարծէ՞ք, որ տէրը իր ծառային երախտապարտ պէտք է ըլլայ իր հրահանգները կատարելուն համար: Չեմ կարծեր: Դուք ալ նոյնպէս, երբ կը կատարէք ի՛նչ որ հրամայուած է ձեզի, ըսէ՛ք. «Անպիտան ծառաներ ենք, ինչ որ պարտաւոր էինք ընել՝ կատարեցինք»:

«Եթէ մանանեխի հատիկին չափ հաւատք ունենաք եւ ըսէք այս թթենիին, «արմատախիլ եղիր եւ ծովուն մէջ տնկուէ՛», վստահ եղէ՛ք, որ պիտի հնազանդի ձեզի»:

Հաւատք ունի՞նք Քրիստոսի հանդէպ, եւ նախ քան այս հարցումը, նախ հարց տանք մենք մեզի. «Կը ճանչնա՞նք Քրիստոսը»: Քրիստոսը ճանչնալու եւ Անոր հաւատալու միակ աղբիւրը Աստուածաշունչն է: Մեր հոգեւոր ծարաւը յագեցնենք Աստուածաշունչ մատենը կարդալով:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

Ս. ՅԱԿՈԲ ՄԾԲԵՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏ



Մեր Եկեղեցւոյ ամենէն աւելի ժողովրդականութիւն ունեցող սուրբերէն մէկն է Սուրբ Յակոբ Մծբնացի հայրապետ: Իր տօնը կանուխէն հաստատուած է Առաքելական Եկեղեցւոյ տօնացոյցին մէջ ու կը տօնուի ամէն տարի Դեկտեմբեր ամսուան կէսերուն եւ միշտ Շաբաթօրով կը գուգադիպի:

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲԻ ԿԵԱՆՔԸ

Սուրբ Յակոբ ծնունդով ասորի էր եւ հօրաքրոջ որդին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին: Անոնք միասին դաստիարակուած էին Կեսարիոյ մէջ:

Ան իր քարոզներով, հրաշագործութեամբ եւ նզնաւորի խիստ կեանքով նշանաւոր եղած է: Մասնակցած է 325 թուականին Նիկիոյ մէջ կայացած Տիեզերական Առաջին ժողովին:

Մծբնի աթոռին համար եպիսկոպոս ձեռնադրուած է, որ Աստուած տեսիլքի մը մէջ յայտնած էր Մարուգէ նզնաւորին:

Գրած է վարդապետական նաոներ, բարոյախօսական գրութիւններ եւ մատենագրութեան մէջ ծանօթ «Զգօն» գիրքը:

Ս. Գրիգոր Նարեկացին ներքող մը նուիրած է Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետին: «Յաղթող եւ Սուրբ Հայրապետ» շարականը նուիրուած է Ս. Յակոբին: Այս շարականը գրուած է այն դէպքին առթիւ, ուր կը պատմուի, թէ Պարսից Շապուհ Բ. Թագաւորը աշխարհածաւալ իր արշաւանքներու ընթացքին կը հասնի Մծբն: Այն ատեն սուրբը կ'աղօթէ, եւ ահա պիծակներու եւ ձիաստացներու մեծ բազմութիւն մը կը յարձակի Պարսիկներու ձիերուն վրայ եւ անոնք խուճապի մատնուելով ձիերը կը փախչին, իսկ զինուորները հետիոտն կը նահանջեն: Ս. Ներսէս Շնորհալի հայրապետ այս շարականը ձօնած է մեծ սուրբին:

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՄ

Այգին տարին միայն մէկ անգամ պտուղ կու տայ, իսկ Աստուածաշունչը տարուան բոլոր ամիսները եւ ամսուան բոլոր օրերը պտուղ կու տայ, անդադար կերպով կենսատու վարդապետութիւն բխեցնելով զայն քննողներուն: Երբ հողը կը հնձուի՝ կը սպառի, երբ պտուղը կը քաղուի՝ կը վերջանայ, մինչդեռ Աստուածաշունչը միշտ կը հնձուի, սակայն մեկնիչներ հոն միշտ կը գտնեն հասկ իրենց համար: Աստուածաշունչին այգին ամէն օր կը քաղուի, բայց հոն երբեք ողկոյզները չեն պակսիր (Եփրեմ Խուրի Ասորի):

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԳԱՍ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԶԱՄԵՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ու, որ իր անձը սը հոնաւրչեօսէ ՊԻՏԻ ԲԱՐՁՐԱՆԱՅ: (Մտթ. 23:12):

Խոնարհութեան կամ համեստութեան համար աղօթելը եւ խոնարհ կեանք մը ապրիլը բոլորովին տարբեր բաներ են: Խոնարհ կեանք ապրելու մեր փափաքը կրնայ մղել մեզ ծառայութիւններ մատուցանելու՝ երբ որ պատեհութիւններ ներկայանան, բայց ծառայութեան կեանք մը կրնայ առաջադրել հպարտութեան: Հեղինակ եւ դասախօս անձ մը այս նկատողութիւնը արձանագրած է. «Մենք կը փափաքենք ձեռք ձգել խոնարհութիւնը եւ երբ ստանանք զայն՝ յանկարծ կը կորսնցնենք մեր մատներուն մէջէն»:

Ուրեմն, ի՞նչպէս կրնանք գիտնալ, թէ ե՞րբ իրապէս խոնարհ կամ համեստ ենք: Չենք կրնար գիտնալ, բայց երբ ուրիշներուն ծառայելը կ'ըլլայ երկրորդ բնութիւն մեզի համար՝ հետեւած կ'ըլլանք Յիսուսի խօսքին, որ կը գտնուի Մատթէոսի աւետարանին 23-րդ գլուխին մէջ: Մատնանշել է ետք, թէ դպիրները եւ փարիսեցիները կը ձգտէին դիրք եւ համբաւ շահելու, Յիսուս ըսաւ. «Ան որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ» (համար 12):

Օգտակար կը նկատենք տալ օրինակ մը: Ծերակուտական մը իր պատկանած եկեղեցիին Ս. Գրոց սերտողութեան պահերուն կը մասնակցէր ուրիշ քաղաքացիներու եւ այլ կարեւոր անձնաւորութիւններու հետ: Սերտողութեան աւարտին ամէն մարդ կ'առաջարկէր մեկնելու, բայց ծերակուտականը կը մնար հոն՝ աթոռները եւ սեղանները տեղաւորելու:

Երբ ծառայութիւնը մեր սրտէն կը բխի, որպէս արտայայտութիւն գուրբ՝ կ'անիմք խոնարհութեան մէջ: Մենք չենք գգար թերեւս, բայց Աստուած գիտէ եւ կը գնահատէ:

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ'ՈՒԶԵՍ...

ԵՐԲ ԱՂՕԹՔՆԵՐՈՒՂ ՊԱՏԱՆՍԻՍՏԱՆԸ ԿԸ ՓՆՏՈՒԵՍ ԱՍՏՈՒԾՄԷ՝ Կարդա՛ ՍԱԳՄՈՍ 48

Մեծ է Տէրը, մեր Աստուածը, եւ ամէն օրինութեան արժանի՝ իր քաղաքին մէջ, իր սուրբ լերան վրայ: Իր բարձրութեամբ գեղեցիկ է, ամբողջ աշխարհի ուրախութիւնն է Սիոն լեռը, Աստուծոյ բնակավայրը, մեծ Թագաւորին քաղաքը: Աստուած ներկայ է անոր ամրութիւններուն մէջ, եւ ցոյց տուած է՝ թէ ի՞նքն է իրաւ ամրոցը:

Ահա թագաւորները հաւաքուեցան, եւ միասնաբար յարձակեցան քաղաքին վրայ, բայց երբ զայն տեսան՝ ապշեցան, զարհուրեցան եւ փախուստի դիմեցին: Դողը բռնեց զիրենք, ինչպէս երկունքը կը բռնէ ծննդական կինը, կամ ինչպէս, որ արեւելքէն փչող հովը կը խորտակէ Թարշիշէն եկող նաւերը: Ինչ որ լսեր էինք՝ այժմ մեր աչքերով տեսանք Ամենակալ Տիրոջ քաղաքին մէջ, մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ: Աստուած կանգուն պիտի պահէ զայն յաիտեան: Քու տաճարիդ մէջ, ո՛վ Աստուած, մենք մշտական հոգածութեանդ մասին կը խորհինք: Քու անունդ, ո՛վ Աստուած ծանօթ է աշխարհի չորս ծագերուն, եւ բոլորը քեզ կ'օրհներգեն: Արդար եւ գործերդ: Թող ուրախանայ Սիոն լեռը, թող ցնծան Յուդայի քաղաքները, արդար դատաստաններուդ համար:

Սաղմոսագիրքը, նաեւ աղօթագիրք է ամէն օր բանաւր եւ անոր մէջէն ընտրենք օրուան սաղմոսը եւ աղօթենք: